

N°. 11.

Birmdeenä 17. (29.) Merz

1869.

Mahditajs.

Gettschsemes sinas. No Nihgas: gub. wald. pastuddinaschana, la naw brihw galwofschanu prassihit no teem, kas peerakstahs pee Nihgas un zittahm Wids. pilsehtahm, — pahre semmkohpibas ffohlahm un pahre Kursemneeku aiseeschahanu us Simbirektu.

Ahriemmes sinas. No Englandes: pahre Anglu basnizu Thru semme, — un pahre sikkumu, kas aisleeds nomirruschahs feewas mahfu prezzeht. No Parishes: pahre wihru, kas schelastibu nepeeschmäs. No Spanijas: pahre dumpofschanohs. No Mohmas: neisdohdahs pahwestam farga-mihligus sadabbuht. No Greeku semmes: stribdis ar Turkeem pagallam nobrigts. No Madagastar fallas: jauna lehnineene trohne-jutehs.

Jaunatahs sinas.

Jittas jaunohs sinas. No Nihgas: leddus ideeschana un Arguschelofschana. No Belgawas: Neptawas fakerti. No Pehterburgas: te gribb eestahstibit lohpu spittalt.

Grahmatas no Jerusalem. Grahmatu sinna. Undeles-sinas.

Reelikkumä. Ahraprahtigu nammä. Smeellu stahsiini. Abilides.

Gettschsemes sinas.

No Nihgas. Widsemmes gubernijas waldischana, pahrtaisidama to schahs paschas waldischanas patenti no 26ta Februar 1840, N° 33, wisseem sinnamu darra, isfluddinadama, ka waldidams senats 23schä Janwar 1869, ar N° 3693 isdewis tahdu spreedumu, ka no teem zilwekeem, kas pee teem daschadeem okladeem Nihgas pilsehtä un zittas Wids. gubernijas pilsehtäs gribb peerakstitees, un täpat arri no teem jau peerakstiteem draudjes beedreem, tad tee passes gribb dabbuht, naw brihw nekahdu galwofschanas naudü prassihit, kas lai winnu malfajamas nodohschanas apgalwo, — lä tas libds schim gan irr pagehrehit.

No Nihgas. Lai Sggauwu awise „Esti Postimees“ laffam tä: „Rä no awischu sinnahm dsirdams, Widsemmes muischneeki 17tä Merz us farwu landagu Nihga fanahlschoht kohpö. No uu winzi tur runnahs un nospreedihs, tas irr preesch wiffas

muhfu semmes. Ja kas teefa, lä dsirdam, tad tur arri buhshoht runnah pahre muhfu 50 gaddu preekafwehtkeem brihwlaischana i par peeminnu un spreesht, kahdu labbu peeminnas-sihmi preesch Widssemmes Latweeschkeem un Sggauwem warretu zelt. Ja ta sinna teefa, tad pakaujeet man isfazzihit, ko mehsh wehletohs un luhgtum: „Zeenijami gruntskungi, ja Suhsh warrat un gribbat kahdu peeminnu schim gaddam zelt, tad effat tit labbi, un palihdseet gabbah pahre semmkohpibas ffohlahm, jo Suhsh jau sinnat, ka muhfu tautas dsihwe us lauka un lauku kohpschahanu irr dibbinata. Semmkohpibas ffohlahs mums wairak waijadshgas, neta ta leelaka dalka muhfu kauschu to atskabrst, par tahdahm muhfu behrnu behrni Sums pateilsees.“ Pateesi, tä mehsh luhgtohs un us to mums irr pilnigs eemeflis. Semmju kaudihm un winnu behrneem waijag' semmes darbu passihit, bet labbat nekä libds schim. Tihrumi libds schim irr kohpti un teel apstrahdati, kas irr labba leeta, bet kad to kohpschahanu labbaki pahrdohmatu, tad buhtu wehl labbat. Jo wairak mehsh ar faweem kaudihm fanahlam, jo labbaki arr eepasshtamees ar winnu tuwalahm waijadshbahm un weena ta wiffu waijadshga leeta teem irr semmkohpibas ffohla. Ja kahds dohma, ka tas naw teefa, tad lai winsch rauga to peerahdihit.

No Nihgas. Schinnis deenas ar firdsfahpehm dabbujam redseht, ka daschas Kursemneeku familijas no farwas mihtas tehwischtas schkibruschahs, te zauri reisoja us kahdu winneem apshoblitu semmi, ko paschi wehl ar farwahm azzihm nebij redsejuschu, bet ko teem eestahstijis kahds sweschineeks, kas fauzees Alekanders no Widssemes. Tas kautinus der-

rejis preeksch fahda Kreewu muiſchneeka Bukalow wahrda, kam peederroht Leel-Berenskas muiſcha Simbirſkas gubernija. Sinnams, ka laudis ar kontrakti us 20 gaddeem pee peeminnetta lunga par semmes rentineeſeem faderrejuſchees. Bet kas ta par kontrakti! Nemas nesaprohtam, ka laudis, kam pilnigs prahts un ſapraſchana un kas tal arr semmes darbu proht, ka tee tahdu kontrakti warrejuſchi peenemi! Effam gan ſawa laika laſſijufchi daſchadas rentes-kontraktes, ſtarp kurrachm zittas atraddahs tahdas, kas ſemneekam ne reis pa mehneſi galkas pachst newehleja, — bet tahdu ka ſchi, ne prahta nebijam eedohmajufchees. Skaidra dſimtbuſchanas kontrakte! Iln tahda wehl us 20 gaddeem notaiſita! Ut lautini, tur juhſu prahts! Skahde ween, ka nespehjam jau ſchinni lappina to kontrakti laſſitajeem preekſcha liſt un lautinu aplamibu peerabdiht, — fo gan nahkoſcha nummuri darrſim. Til to wehl te fazzifim: Lautini, kam wehl dohmas us turreen eet, ſawa paſcha labba deht papreekſch ismeklejeet, fo gribbat darriht. Pehz buhs pa wehlu!

Ahrſemmes ſunnae.

No Englandes. Englandscheſchi ne ka wehl newarr galla tiſt ar ſawu ſtrihdi pahre to, ka us preekſchu Irlande warretu tiſt atſwabbinata no ta leeka baſnizas-juhga; jo teem, ka jau reiſu reiſahm agrak effam ſtahtijufchi, ja-usturr Anglu tizzibas biſkapi un mahzitaji, lai gan wianni pa leelakai dalkai wiſſi peederr pee kattotu un pee Preſbiteeſchu tizzibas. Gladstone, kad palikka pa miniſteru preekſchneeku, tuhlin ſcho leetu usnehma ar wiſſu ſpehku ta isdarriht, ka lai tahda netaiſniba us preekſchu wairs nenoteek. Kapehze gan Anglu baſnizai ween buhs dabbuht wiſſu palihdſibu neween no krohna, bet arri no teem eedſihwotajeem, kas pee wiinnas nepeederr, un ſchee zitti tizzibas laudis lai weeni paſchi wehl gahda pahre ſawahm baſnizahm un mahzitajeem? Anglu baſniza tur par waldineezi un ta tur arri eelikkufe ſawus mahzitajns, kur nemas tai naw draudſes — woi ta naw leela netaiſniba! Gladstonam ſchinni leeta daudſ draugu un palihgu, bet arri daudſ eenaidneeku. So wezzee Angli ſtipri grihb turretees pee ſawahm wezzahm ceſtahdſchanahtm un paturreht ſawai baſnizai ſawas wezzas teeſas, jo to nemas newarroht zittabi darriht. Bet Gladstone nu israhdijs, ka warroht gan isdarriht, ka neweenam netaiſniba nenoteek. Wiſſch fazzijis ta: us preekſchu lai katra draudſe patte gahda pahre ſawahm baſnizahm, un mahzitajeem. Effoht jaezeſt kommiſſija, kas lai janemm wiſſas tahs taggadejas baſnizas cenahſchanas un lai patte katram taggadejam biſkapam un mahzitajam ismalſa to dalku, kas teem noſazzita til ilgi, kamehr tee katrs dſihwohs; pehzaf, kad wiſſi taggadeji mahzitaji buhs mirruſchi, tad draudſehm paſchahm tee nahkamee jausturr, bet tur, kur draudſchu naw, mahzitajns

wairs nezels. Par to, ka waldischanaſi baſnizu eenaſſchanas buhſchoht rohka, ta draudſehm us preekſchu atlihdſinaſchoht to, fo tahs taggad paſchas ſawas baſnizas uſturredamas tehre. Kur gruntu lungi un ſemneeki no ſawahm cenahſchanahtm lihdſ ſchim dewuſchi to deſmitu dalku preekſch baſnizahm, tur ſcho nodohſchana buhſchoht nozelt us tahdu wiſſi, ka lai tee katris pa 45 gaddeem eemafajoht waldischanaſi 22 reises til daudſ, zil taggad malſajoht, tad tee no wiſſahm tahm nodohſchanahtm pagallam buhſchoht walka. Waldischanaſi tad buhſchoht 16 millionu mahzinas ſterlinu leels kapitalz, ka warreſchoht arri atlihdſinaht draudſehm un mahzitajeem to ſahdi, kas teem tiſka zaur to, ka wiinnu eeneſchanas atrahwa un par to pahreju nau du teem eetaiſſiſchoht daſchadas waijadſigas ſkoblas un apgabdaſchanaſi nammus un t. pr. — Berre, ka ar to padohmu waijadſeſchoht wiſſahm parteijahm meera palikt.

Wehl no Englandes. Jau reiſu reiſahm Englandes runnas-decras gribbejuſchi apgabht to wezzo liſtumu, kas arleeds wihran prezzehht ſawas nomirruſchas ſewas mahſu, bet nekad kas wehl naw isdeweec, jo wianni leeli wezzu eeraddumu aizſtabwetaji. Tadeht arri, ja kahds Englandscheſt ahrſemmedſihwodams tam liſtumam pretti darrijis un ſawas nomirruſchas ſewas mahſu apprezzejis, pahrnahht mahja, tad wiinna lauliba neteel peenemta par pilnu un wiinnam ſawa jauna ſewa ja-atſahj. Dſtrb', ka ſchogadd' atkal kahds parlamentes beedris grihbtoht pahre to runnaht, us kahdu wiſſi to wezzu, daudſeem nepatihkamu un reebigu liſtumu warretu apgabht. Bittureis wezzais miniſteru preſidente Palmerſtons, kad to jautaja, fo wiſſch pahre ſcho leetu dohmajoht, effoht atteizis ta: „Kad kahdam wihran ta laime gaddijufcheſ, ſawu ſewu aprakt un wiſſch irr tahds gekkis, ka wehl ohtreij grihb apprezteec, tad lai Deewa wahrda preze ween ſawas nomirruſchas ſewas mahſu, jo tad wiinneem tal buhs tas labbumz, ka tam til weena patte ſewas-mahthe buhs us kalla.“ — Laikam Palmerſtonam ſewa un ſewas-mahthe buhs kaunas bijuſchas!

No Pariſes. Wiſſch ta 1867ta gadda te kahds kungs, Verlierer wahrda tadeht, ka liſtumeem pretti fo bij rakſtijis awiſes un ka kahdai ſleppenai beedribai peebeedrojees, tiſka noteſahts us 21 mehneſchu zeetuma ſohdu. Nupat 11ta Merz ſchis pats kungs Pariſes polizei-meisteram rakſtijis ſchahdu grahmatu: Schowalkar pullſten 7 liſka polizejas direktors manni pee ſewis aſſault un man teiza, ka keiſera prokureeris wiinnam usdewis, mann' tuhlin palaiſt brihwu; keiſeram patihktoht, man to pehbeju ſtrahpes laiku atlaiſt. Tuhs, polizei-meister kungs, gan ſlunat, ka es diwu noſeegumu deht us 21 mehneſcheem eſmu zeetuma liſts, — ſchodeen man grihb parahdiht ſchechlaſtibu, kam es

wiffä spehta pretti runnaju un pagehru, ka lai manni leef atpaffat zeetumä. Kad teefas manni noteefajufchas, tad negribbu nekahdu fehblastibu peenemt, fo ne es, ne manni draugi ne-effam dohmajufchi luhgt. Tadeht, zeenigs polizei-meister lungs, es Fuhs tohti zeeniju un luhbfu, turrat jo probjam manni feifera fehblastibas nezzenigu. N. B. Ta ta patgalwigs un pahrgalwigs zilweks!

No Spanijas. Tur nemeers arween wairojahs, kas jo reebigi juhtams taggad, kad tee Kortez irr kohpa un drihs nospreedihs, kahdai Spanijas waldischanai us preefschu buhs buht. Landis fawus weetneefus paschi irr iswehlejufchi un scheem nu to swarrigu leetu nospreeschoht un faufchu nemeeru dsirdeht, deesgan bailes. Tas leelakais nemeers, ka rahdabs, zekahs zaur to iswehlamu waldischanas wihfi, kas buhs woi republika, woi fehnina waldischana. Tadeht nu tee republikaneefchi redjedami, ka winnu zeriba jo deenas wairaf nihst, darra to nemeeru un to melle israhdiht neween ar wahrdu strihdehm, bet arri ar warras-darbeem. Leefahs, ka tee nemeerigafee landis effoht Andalufijas gubernija un no turrenes til pa telegrafu ihfas sinas nahfufchas no Scheres pilsehtas; pirmas no 18ta Merz stann ta: „Barrifades wiffas tiffa ataemtas un dumpineeki isklibdinati. No Kadilfes gaidam weenu brigadeeri ar 1000 saldteem.“ — Bittas wehlatas sinas stabsta, ka tee dumpineeki Scheres pilsehta effoht uswarretti, sinams, ar leelu affins-isleefchanu. 600 no teem sawangoti un tee effoht no daschahm gubernijahm kohpa. Tad atkal sinas, ka wiffa semme effoht pilnigs meers, — bet kas to war tizeht. Tapat arri to fluddinaja, ka republikaneefchu parteja arween peeaugoht un taggad fakka, ka teem zerriba juhdoht. — Wiswairaf to daudsina, ka, ja Kortez fehnina waldischanu nosazzijschoht, tad erzogu Monpangje par fehninu zelschoht. — Seemet-Amerikaneefchi us to dohmajoht, Kubas fallu atsiht par paschwalbidamu walsti. Ja tas noteef, tad Spanija warrehs mutti noslauzih.

No Rohmas raksta, ka waldischana gribbejufe eetaifih weenu bataljonu larra-wihru no tahdu familiju dehleem, kas waldischanai, par labbeem un padewigeem laudihm passistami, un tahdeem nu pascheem bij jasanahf labba prahfa. Waldischana gan zerreja, ka tas itt labbi isdohschotees, — bet te nu redsoht, ka landis par daudj remdeni. Tadeht larraministeris us tahru familiju wezzakeem rakstijis, zil taggad effoht labs un isdewigs brijdis, ar to sawu padewibu parahdiht swehtajam tehnam, jo scheem mihlizeem til weem wajagohf swehto tehnu paschu opfargabt. Bet fehce raksti effoht landis wairaf fakaitinajufchi, nekä fo labbu isdarrijufchi. Daudj no teem padewigeem labprahf eijohf ar wehju, un newis wehjam pretti un til tadeht ween padewibas-meldinu dsied, ka teem kahds walsts ammatk, fo ne-

gribb wis pafaudeht. Tahdi tee taggadeji Rohmeefchi. Kad til fehce landis warretu runnahf un darriht ta, ka winni dohma ur: gribb, tad brijnuma leetas dabbutum dsirdeht un redseht. Kamehr Franzufchi te irr, tamehr dumpis kluffi turrahs faktä; bet ja fehce aiseetu, tad tapat ka preefsch diweem gaddeem tee grehfu pluhdi pahrsuhstu wiffu semmi. — Lai gan ahrsemmes awifes daudsina, ka padwests effoht flims, bet tas naw wis teefa, winsch irr labbi weffels un ruhpiji darbojahs ar fataisfchanohs us leelo konzihli.

No Greeku semmes. Greekija jo deenas jo wairaf eenaida dusmas us Turkeem norimst, tadeht, ka zittadi to newarr darriht. Paschi nihnafee prettineeki redj, ka waldischanai to konferenzenes padohmu wajadseja peenemt tadeht, ka spehta nebij, Turku leelakai warrai atturretees. Tomehr Greeki newarr un newarr saweem muhsichigeem eenaidneefem glufchi peedoht, bet flaidri teiz, ka winni neapfohlotees wis, pastahwigu meeru ar Turkeem turreht. Tomehr Turku sultans jau nospreedis atkal wehstneeku juhtht us Atehni, Greekeem atkal jafuhfa saws us Konstantinopeli. — Undele jau eijohf atkal pawezsam un Greeku fuggi nekaweti brauzoht wiffas Turku ohstas eefschä. — Pahr teem beidsameem Kandijas pagaidu walbineefem no Greeku puffes, wehl nemaj nesinnoht, kur tee lungi ihsti pallufufchi. Dikti grubti teem effoht klahjees paschä pehdeja laika, kad cebehgufchi sneega kalnös eefschä un Turki us pehdahm paffat dsinnufchees. Daudj tur gallu dabbutufchi, woi eekridami besdibbinös, woi tiffufchi nobendeti zaur Turku rohahm un masums ween no teem — ta fakka — dabbutufchi ismukt us Greeku semmi.

No Madagaskar fallas atkal kahdas sinas nahfufchas. Schahs sinas stabsta, ka 3schä September p. g. tur ta jauna fehnineene liffufehs frohnetees. Wismasat kahdi 300,000 zilweki bij peepildijufchi Andohalos klaijumu un apfahrtejus pafalnus. Tiffai preefsch fehnineenes un winnas pawaddoneem bij atstahfs zefsch stary to faufchu druhsmi. Pulfsten 9 no rihta leelgabbalu ruhlfchana pasludbinaja, ka fehnineene no pils jau isnahfufe zekä. No galwas libdj kahjahm farkani gehrbufschahs nahza papreefsch fehnineenes raddineezes. Pehz tahm kahdu 100 libdj 150 offizeeru gaspafchas, gan flaihti gan arri reebigi gehrbufschahs; pehz schahm saldati daschadös mundeerös, tad atkal offizeeri jo baggati gehrbufchees un pehdigi patte fehnineene flaihta, seltitä palankinä. Trohnis bij zelts sem baldakina, kurra jumentam us wiffahm puffehm bij usrakstitti tee wahrbi: „Gohds Deewam augstibä, meers wirs semmes un zilwekeem labs prahfs. Deems lai irr ar mums.“ — Trohnim blakkam us apseltitä galbina stahweja flaihti eeseeta bishbele, Madagaffeefchu wallobä un weena walsts liffumu grahmata. Ar flai-

dru balji të kehnineene fawu runnu turreja un pehdigi kristitohs aisnemdama fazzija: „Deewa luhgſchanas deht neweens neteel ſpeests, nebs kahdam teef aisleegts, jo Deews juhs irr raddijis.“ Pehz tam wiſſi neſſa kehnineenei ſawas dahwanas, tapat Madagaffeſchi, ka arr Giropeeſchi un ir miſſionari. Ap pulſt. 3 pehz puſsdeenſ wezzafais miniſteris ar ſirſnigu runnu to zerremoniju pabeidsa; wianna runna wiſſeem patikka. Ohtrâ deenâ bij laudihm preeka-ſwehtli.

Bittas jaunſ ſinnas.

No Mihgas, 12tâ Merz. Muhsu daugawas leddus jau til neſtiprs bij palizzis, ka wairs newarreja ar ſirgu pahri braukt un us pagahjuſchas nedefas beigahm arri nekahdas ſmaggatas naſtas wairs newarreja pahri wilft. Pееkdeen 3 zilwekeem gad-dijahs leddum zauri brukt un noſliht. Tee bija, weens tehws ar fawu 11 gaddus wezzu dehlu, un treſchais kahds Kurſemmē peederrigs darba wihrs. Seſtdeenſ (8. Merz) rihtâ agri leddus paſchâ tilta weetâ ſahka drupt lohpa un pa daſſahm dohteſ us leiju. Bet kad taggad fauſs un wehſs gaiſs, un uhdens maſ, tad wairaf leddus nepeenahſ wis un të pee pilſſehtas pa walleju uhdeni bes kaweſchanaſ ar laimahm warr braukt no weena kraſta us ohtru.

No Mihgas. Katrâ ſeemâ të us daugawas taiſ weetâs, fur no leddus us bulweka brauz augſchâ, warr redſeht, ka të tee nabbagi, wahji, ar ſmaggu weſumu apfranti ſemneeku ſirdſiai teef no-puhleti un mohziti, kad tee fawu weſumu neſpehj uſwilft augſchâ. Neſenn kahdâ weetâ, fur bij lohpa daſchi lungi, kaſ gan nepeederr pee lohpu aiſſtahwefchanaſ beedribas, tilka pah to pahrunnahts, kâ ſcho lohpu mohziſchanaſ warretu iſnihzinaht. Us to kahds prahtigs wihrs fazzija, ka waijagoht pahri ſtipru darba-ſirgu nohmaht, tohs ar ſtreengehmi iſrihkoht un daug'mallâ turreht, ka lai ſchee teem neſpehzigeem ſirgeem palihds weſumus taiſ paſtahwâs uſbrauſchanaſ weetâs uſwilft augſchâ. Ar ſcho padohnu wiſſi zitti bija meerâ un preekſch ſchahdas waijadsibas tuhlin ſalikka 35 rubkus. Tad wehl runnaja, ka, ja lohpu-aiſſtahwefchanaſ beedriba to iſdarrifchanaſ uſnemtohs, tad wianni us preekſchu luhkotu arri wairaf naudas ſagahdaht. Kad nu ſchâi pawaffarâ taſ irr par wehlu, ſchinni leetâ to iſdarriht, tad taſ nahſamâ ruddeni pee laika warretu aiſſtahwefchanaſ beedriba laudis preekſch dahwanahm uſaizinaht un drohſchi tizzeht, ka palihdsibu dabhuſs. — Semmju laudis, të warreet redſeht, ka ta lohpu aiſſtahwefchanaſ-beedriba us juhsu wahjeem lohpineem dohma, lai gan daſchi no juhsu pulka, nebehdigâ prahtâ mehds fawus ſirdſiaus tihschi mehrdeht un tohs pee krohga palſſcheem ſaldeht.

No Jelgawas. Kurſemmes gubernators dar-

rijis ſinnamu, ka Jelgawas polizejai, pehz daudſ puhlehm, effoht iſdeweſs ſanemt wiſſus tohs ſlep-kawus, kaſ tai nakti no 6ta us 7tu Februar Jelgawâ to Janni Abolin noſahmwuſchi. Gubernators ſellahſ polizejai pateizahs par to uſzihtibu, ar to ta ſchinni leetâ darbojuſeſs.

No Pehterburgas. Schejenes lohpu aiſſtahwetaju beedribas awiſe rakſta, ka beedriba jau ſenn effoht nodohmajufe preekſch lohpeem ſpittali jeb ſlimneeku-nammu cetaiſiht. Lai nu tahdu ſpittali warretu uſturreht, tad beedriba pilſſehtas wal-diſchanaſ luhguſe, lai katram, kaſ brauzamus rihtus un ſirgus turra, uſliktu nodohſchanaſ, 20 kap. par puſsgaddu, par to tam tad brihw, fawu ſlimmu ſirgu us ſpittali weſt, fur to bes maſſas ahrſtehs. Bet preekſch tahda ſpittala ſagahdaschanaſ waijadsjechoht labprahtigas mihleſtibas dahwanas ſalaffiht no pilſſehtneekem.

Jaunakohs ſinnas.

No Wibnes. Tejenes awiſes fakta, ka ne-effoht teefa tahs iſdaudſinatſ wallobas, ka beedribu effoht zehluſchſch Gſtreiku, Itallijas un Franzijas wal-diſchanaſ. Wiannaſ gan effoht tuwaki weenaddſs prahtſs tikkufchſch, bet tikkai us to, lai Giropas meers tittu paſargahſs.

No Briſſeles. Meſſiſas keiſereene Scharlotte irr dikti wahja un wiannaſ deht tikka no Londones ataizinahts taſ dotteris Jenner.

No Pariſes. Karra-miniſteris wehlejis daſcheem us neſinnamu laiku atlaisteem karrapulkeem wehl ilgak palitt mahja.

No Londones. Sâcijenes awiſes daudſina telegrafa ſinnu no Serapeuma, kaſ 19tâ (7tâ) Merz iſlailta un ſlann tâ: Suezes kanaka ſluhſchſch tilka ſchodeen pulſten 12 pr. puſſd. atdarritas un Egiptes wiſe-keh-niſch ar bij të klahſ. Wiſs iſdewahs labbi.

No Buſareſtes. Bij iſdaudſinahts, ka tejenes wal-diſchanaſ effoht wehlejuſe tam aiſraiditam Kachelin Dunin atkal atpakkaf nahſt us Rumaniju, bet taſ naw teefa. Taſ ſtrihdis, kaſ wianna deht iſzehlahs ar Franzijas kon-juli, irr norimmiſs un wal-diſchanaſi newaijadſeja tadeht ne wahrdu ſawâ pawehleſchanaſ pahrgohſiht.

No Waſchintones, Seemel-Amerikâ, Georgias un Delawares walſtes naw peenehmufchſch to iſtkumu, kaſ mellajeem Mohreem wehle tahs paſchſch teefaſ, kaſ bal-tajeem.

No Berlincs. Miniſteru preſidente grahſs Biſmarck palizzis wahſſch ar wehdera krampeem; bet rahdahs gan, ka ſlimmiba drihs pahrees un wiſſſch warrehs atkal ſawa ammata darbus ſtrahdaht.

No Londones. Lauſſchihre un Schottu ſemmê 16tâ (4tâ) Merz ſemmes-trihzeſchanaſ nomannita.

— Kehnineene no Dublines rahſes ſanehmufe to grah-matu, kurrâ tee luhds, lai ſhru ſemmi atſwabbinajoht no Anglu baſnizas wiſſſbas.

No Madrides. 18tâ (6tâ) Merz karraminiſteris, marſchallis Prim Kortefu ſehdeſchanaſ fazzijis, ka teem kehnina walſſs-kahrotajeem laikam gan jan effoht trohna kandidats ſinnams, to tee gaiſmâ zehſchoht, tad buhſchoht laiks. — Ar iſtkumeem gan waijagoht wiſſſahm tizjibahm brihwibu wehleht, bet kattoku tizjibai taſ japaleekoht par to walſſs tizjibu.

Grahmatas no Jerusalemes.

Tas dascheem pasihstams Widsjemneets Anselm Scherberg, kas daschā weetā par skohlmeisteri bijis un vohdejs gaddōs tē Mihgā dshwojis, pehrnā ruddeni bij eedohmajees us Jerusalemi aishreioht un wezzo Suhdu semmi apstatiht. Katram, kas winnu pasinua un kas sinna, ka winnam nelahdas zekha-naudas nebija, usnahja brihnumis pahr tahdu eedohmu, jo neweens to negribbeja tizzeht, ka winsch pateesi eefchoht; — daschi garrsohbi winnu wehl pahrsmehja un fazzija, ka winna Jerusaleme gan buhschoht tēpat tahdā Widsjemmes faktā useetamma un t. pr. Scherbergē pahr to wissu nebehdaja un paschā wehlā ruddeni us zekhu dewahs. — Tē nu newiktoht 6tā Janwar deenā atnahja grahmata no Odeffas, to muhsu reisneeks 26tā Dezember bij rakstijis un ar ihseem wahrdeem tē stabstija, kā sawu zekhu zaur Kreemu semmi lihds pat Odeffai bij nostagajis. Pirmu gabalu no Mihgas lihds Wilnu bij braujis pa dselu zekhu, — tad fahjis kahjam eet lihds Winflu, Tschernigowu un Kijewu. No tejenes meern nemettis, kamehr attal tizjis lihds Baltu un no turrenes attal 195 werstes kahjam gahjis lihds Odeffu. Scho zekhu staidadamam Nowembera mehnesi tur laits bijis til jauts kā peemums Maijā. Tē nu daschas neredsetas leetas peeredsejis zekā, ihpaschi, kā tahs puffes semneeki dshwojoht, kuhtri strahdajoht un dshwojoht wairak wellenu butkis; tiffai Wahzeeschu kolonistēm efoht glihtas mahjas. Odeffā few par brihnumu redsejis dasch' daschadas kauschu tautas un dshrejis dasch' daschadas wallodas. Lihds turteni winsch reisojis mafās pilsehtās un muishās klaweeres stimmedams, ar ko few labbu zekha naudu nopelnijis. Tā Deews winnam til tahl' bij palihdsejis, ka Odeffā warreja ar dampfuggi faderreht, kas apnehmahs par 24 rubteem winnu aishwest pahr Konstantinopeli, Smirnu, Alessandriju un t. pr. lihds Toppi, jeb Jaffa pilsehtu, Suhdu semmē, no turrenes tad fehlija grahmatas laist un ihpaschi Mahjas weesa lassitajeem skaidras sinnas doht pahr wissu, ko Suhdu semmē un Jerusaleme redsejis un peedshwojis. Un rikstigi Deews winna zekhu tā paschlihris, ka 28tā Dezember no Odeffas aishbraujis, jau 29tā Janwar pirmo grahmatu rakstijis no Jerusalemes un ohtru 13tā Februar, kas abbas kohpā tai 9tā Merz tē Mihgā pahrnahja. Tahs nu pehz winna wehlefschanahs faweem lassitajeem tē zekham preefschā.

Pirma grahmata.

Jerusaleme, tai 29tā Janwarī 1869.

Mani mihki draugi!

Scho grahmatu es Zums nu rakstu paschā swehtā pilsehtā Jerusaleme. Un mans preeks irr jo leels, ka to warru darriht wissas pasaulēs galwas-pilsehtā. Bet papeeksch stahstischu, kā es schē atnahju. No Odeffa pilsehtas tai 28tā Dezember ar fuggi „Alessander-Kehnia“ isbrankusch, mehš leelas wehtras deht, 72 stundas pa Weino juhru brauidami, til tai 31mā Dezember pehz pufšdeenas pulksten 6schōs waktarā eebrauzam Turku galwas-pilsehtā Konstantinopelē. Par nakti us fugga pahrgullejis, es nu paschā „Zama-gabda“ deenā no rihta pulksten 8 ar laiwu pee ohstas mallas pahrzehles eegahju pilsehtā. Es nu gan dohmaju, — ka muhsu dampf-fuggis ees tuhdat labtak, bet tā nebija wis, man waijadsēja us ohtru fuggi gaidiht wesselu neddeku, un tadeht labbu mahjas-wectu dabujis, paliktu gluschī meerā. Tai 7tā Janwarī Kreemu dampf-fuggis „Zereba“ atwedda wairak reisneetus un tā tad tai 8tā Janwarī pehz pufšdeenas pulksten 6 mehš no Konstantinopeles aishbrauzam us Smirnas pilsehtu Mas-Asiā. Warr gan dohmah, ka es schahs 7 deenas tai leelā Turku galwas-pilsehtā nenobshweju wis meerā, bet katru deenu gahju schē

warren brangu un skaištu pilsehtu apstattidams zil ween warreju. Bittā reise es stahstischu, kahda schi pilsehtā isfaktahs un ko pa 7 deenahm dshmodams es schē esnu redsejis un peedshwojis. Tiffai weenu lectu gribbu peeminneht, prohti: Turku deewa-kalposchannu. Kad nu man gaddijahs Turku swehtdeenā, kas irr peeddeena, tur buht, tad es wehlejoht arri winnu basnizu amneleht. Pufšten 12 pufšdeenā, kad winnu basniza fahlahs, es dewohs pahr tiltu us paschu seelo basnizu (Wofschē) un us basnizas tohrna fanzeja balst sawus fahbakus nowilzis un fahjas nomasgajis, eegahju lihds ar Turkeem winnu basnizā. Nebiju wehl 3 minutes stahwejis, tē jau preestahjāhs pee man Turke, un pagehreja, lai es ahra cetoht. Gan nu luhdsu, lai pakauj man wehl ilgaki schē palikt, bet tas neko nelihdseja. Ihti fackoht: winni mann' no schihs basnizas isdšinna ahra. Bet ar to es nepaliktu wis meerā un tuhdat gahju us ohtru basnizu. Schē nu man isdewahs wissu nosfattitees. Tas irr tā: Til ko Turki us tohrna-fanzeja balst irr fanahfuschī un pee attas fawas galwas, rohkas un kohjas nomasgajuschī un kurpes nowilkdami basnizā eegahjuschī, tad wissu us gribdas, kas irr isklahā ar dekkeem, noschichahs semmē gluschī meerigi. Nu skohlmeisters fahl dseedahs sawus dseefmas; kad irr beidjis dseedahs, tad nahs mahzitajs ahra, kas pa to laiku aish kanzeles us gribdas sehdejis un kahpi kanzelē, bet pee katra kahpsa drufu apstahjahs. Paschā treppu widdā tizjis nu apstahjahs un tad til nodseed fawas dseefmas un wairak ne. Kad irr beidjis dseedahs, tad eet no kanzeles semmē us altari, bet pa to laiku skohlmeisters attal dseed. Nu fazeklahs wissu Turki kahjas un abbu rohku ihfshkus aish aussem likuschī un zittus pirkstus isfshjuschī lihds ar preesteri mettahs semmē un tā daudschē bahrdas brauzidami, galwas prett gribu us augschu un semmi lohziuschī, beidsoht sawus walgus greesdami skatohs papreefsch us waktara-tad us rihta-puffi. Nu mahzitajam pehdigo dseefnu dseedoht un atpakk schattoschamees irr Deewa kalposchana beigta nu tairis eet sawu zekhu. Turku tiziba irr gluschī ihfa, prohti: Weens weenigs Deews, ko fang Alla, un Muhamets winna praweets. Deesgan! Geshm taggad labtak. Tā nu pa Alarmora juhru brauzoht, jau ohtrā deenā tai 9 Janwarī ap pufšdeenu, mehš pehdigus Ciropas krasus atstahdami eebrauzahm Mas-Asiās krasōs. Taisnibu fackoht, wissa schi juhra irr pilna ar fallahm, kintim jeh juhras-raggeem; warren augsti kalni schē redsami, kurru wirfs-gallōs mufschigi sneegs wirfū guff un appalschā attal jauka waktara redsama. 10. Janwarī ap paschu pufšdeenu eebrauzahm tai jautā juhras lhtumā pee paschas Smirnas pilsehtas. Til ko muhsu fuggis tē bij apstahjees, tad es tuhdat ar zitteem reisneekem kohpā, ar masu Turku laiwu peebraufuschī mallā, eegahju paschā pilsehtā, gribbedams to labbi apstatiht. Kas ar Konstantinopeli un winnas buhschannu irr zil nezil eepasinnees, tam Smirna un zittas Turku pilsehtas prett Konstantinopeli irr tiffai neeks ween. Bet kad nu Smirna irr Anatolies semmes galwas-pilsehtā, tad pahr winnu man kahds waheds irr tomehr jafakka. Smirna paschā juhmallā buhweta, stahw itt lihdsenā weetā, eeflehgta starp 3 warren augsteem kalneem. Schahs pilsehtas mahjas naw makhdas teizamas, irr tohti neezigas, tomehr atrohдахs arri deesgan staktu nammu lihds 3 jeb 4 kahschas augti. Gelas schē irr wehl schauratas ne ka Konstantinopelē; un plattu eelu winneem arri newaijaga, jo ar wahgeem neweens schē nebrauka, bet wissas leetas aishkappe us kameeku jeb ehseku muggurahm tur til waijaga. Tahda kameeku karawane deesgan mohdiga isfaktahs. Kaudis eet tāpat gehrbuschees kā Konstantinopelē; tiffai fewischkas usluhtojohht irr pa wissam ehromoti: tahs pa eelu cetoht irr sawu gihmi pa wissam

aissseguschas zeet, tiffai azzis ween wakkā, isfattahs ritigi ta ka muhsu mirrones, pee zittahm ir azzu newarr redseht. Ta irr winnu mohde. Drihs scho pilssehtu jan buhtu aismirris, bet te irr wehl las peeminamē. Schē atrohchahs 3 kattolu un 1 Greeku basnijs, kurrā ar fanu angstu tohri un itt skaihi apsehtitu frustu, wissai pilssehtai irr par ispuschfoschannu. Drihs arri schē Lutteratizzibas basnijs buhs redsama, jan grunts-almis effeht likts un darbs eefahhts. Lai Deems dohd! Aqarajōs laifōs schē irr kreftigas draudses bijuschas, kurrāh apustuls Jahnis sawā parahdischanas grabmatā tahs 7 grabmatas laida; tahs sinnams — tē wais naw atrohdamas. De ais pilssehtas es arri atraddu tohs wezzus Neemeru pils kumedijs-namma druppūs, tur sw. preezas-mahzitaja Jahna mahzellis Polikarpus affins-leezineeta nahwi zeeta, kad winnam pamehleja kreftigu tizzibu atweht. Man tē stahwofscham un schā teizama Deewa-kalpa stiru tizzibu un winna sw. dshwofschanas gallu apdohmajuscham, bij gluschi sawadi ap firidi; tē man garrā tā parahdijsahs, itt ta es winnu redsetu paschās nahwēs mehlsās jihnotes un ta dšrdetu ta Kunga eepreezinashanas wahreus us winnu fakkam: Nebihstees wis no ta kas tew Jazeesch, es tewi esnu atpestijis, tu man peederri un gallā es tew dohsehu nesamihstannu dshwibahs gehda frohni.

Lai 11. Janwarī pullsten 11½ pušdeena muhsu fuggis no Sminas atshadamees brauja papreeshon us Meffin-Alessandrinu — Trivoli — Bairut — Alfa — Raifa pilssehtahm un pehdigi us Jassu. Schahs pilssehtinas irr tahdas mafas ween, tiffai Bairut no wissahm irr ta leelaha un skaitaha. Pee Tripolis jan eefahhts tee Libanus kalni un nu libes Jassu irr jabrauz garram tahs flawenas Kanaānas semmes krosteem. 19. Janwarī pullsten 6 wakkārā mehs Jassu aissneeguschī, tuhdat ar lairahm no fugga us mallu dewuschres eegahjahm pilssehtā. Franzistaneru klosteri labbu mahjas-weetu dabuijs, es schā pilssehtā usurrejōhs 2½ deenas. Pa scho laiku es wis netureju rohkas klehpi, bet apmekleju tā fakkohht wissas mallu mallas. Patte pilssehtā naw nekahda leela nedj skaiha, bet winnas dabris, ihst fakkohht, libosinajahs paschāi paradisei. Lai nu gan Widsemme naw gluschi tuffaha bes dabas jankumeem, ihpachī ap Turraidu, tad temehr ta irr tit ehna ween pret scheem jankumeem. Tē nu ang olidū, appelzibū, wihges, zitronu, erangu, granata abbeles, wihna-kehli, bananus, balsama, rohies, palnu, jafmines un kehli leeli olianderu kehli. Wahjsemmees Kippert kungs man wesselu deimu pa scho dahru aplahrt waddidams wissu israhdijsa un peektahjigi isstahitija. Winsch arri man grabmatā libes dewa us Jerusalemī sapulzeshanas namma tehwan Godmann kungam. Dreshdeena tai 22. Janwarī no rihta, is wehl apmekleju to wezzo satrittuschū mahjinu, tur apustuls Pehteris pee ta Alhdanna Sibmauna effeht peemahjojis. Schī irr ta patte pilssehtā, tur praweets Jonas pa juhru preeksch ta Kunga waiga behdse, kad bij Ninives pilssehtai pohita-eeschana jastudeina. Tē arri apustuls Pehteris to deenabihjiga Tabitū no mirreneem nēmohdinaja un tadeht schī pilssehtā mums irr jo wehrā leefama un zeenijama. — 22. Janwarī no rihta pullsten 10 mehs wiffi swehtreisneeki, prohi 52 Arewi, 1 Kattolis un es 1 Lutteris paradditi no weena Greeku muhta un trium Arabereem, dewamees zekā un tā reisodami jan pullsten 4 pehz pušdeenas aissneedahm Arimatias klosteri un tē mihtigu usnemshannu atradduschī, pahgullejahm par nakti. Dhtrā rihtā tai 25. Janwarī kasseju nodsehruschī pullsten 6 no rihta jan dewamees zekā un tahs paschās deenas wakkārā, las bija zettertdeena, aissnahzahm tai auglā pilssehtā Jerusalemē. Bet schā zekā staigatajcem, pirms swehtā pilssehtā teel eekschā, arri tahdas leetas no wezzeem laiteem

preeksch azzim stahdahs, kurrās nebuh newarr pahz galwu laist nedj aismirist. Wisspirmat peemineshū, ta tas zeksch no Jassas libes Jerusalemē 60 werstes — tā teel rehfinahhts — buhs drihs til tahū goltans, ta jan warrehs braulschū brault. Araberi un Turki stiri ween pee schā zekā bruggeschanas strahda, temehr wehl irr labbi leels gabbals tahda zekā, tur nelas naw aistitts, tā tā klintis un misena almēni reisneekem dandj publes un lawekhs padarra.

No Arimatias rihta agrumā isreisojuschī pullsten 9 jaw aissneedahm to janku Ahalona eeleju, tur Josuis ar Amoritereem kchwahs. No kalna nekahpohht tuhdat pahz uppi pahrgahjuscham, kas kehli strauji burbulodhma us leiju dohdahs, eefahhts schī eeleija, kurrā gan buhs kahdas 4 werstes platta un 3 werstes garrā, no wissahm puffedm ar kalneem arnemta. Tit ko eeleijai teel zauri, tē irr jahhpi breefnigā almins klintis kalnā augschā. Schē nu tuhdat eefahhts tee misena Judejs kalni, zaur kurreem zauri iset pa-er wesselas 6 jeb 7 stundas. Girovā es ne-esnu neweem tahdu kalnu redsejis, ko scheem kalneem warretu peelihstahht. Pullsten 2 pehz pušdeenas stiri reisohht, aissneedahm to Kiriat-Beerim pilssehtu, tur wehl weenreis tas Israelitern derribas-schirris tikke glahbahhts. Pilssehtā naw nekahda teizama, irr gluschi mafa itt vrasli buhweta paschā pakalnā. Tuhdat ais schahs pilssehtinas kaddu wersti taklat irr ta eeleija, tur Dahwids ar Goliatu jihnijses un ta uppe, is kurrās winsch tohs 5 gluddeus alminis islassijis. Pee schahs uppes mehs drufu apuhamees un iswihuschī buhdami no karstas faules nospeesti, diebrahm paschi un muhsu ehseti. Kad bijahm atruhuschees, tad atkal dewamees us preekschū un tā va kalnu kalneem un eeleju eelejahm reisodami tit ap wakkara laiku ween sawu senu kahretu mehri aissneedahm. Reisneeks pirms scho pilssehtu newarr eeraudstht, kamehr gluschi stahht peenahht. Es to ar wahreem nefehju isteitt, zit leels mans preeksch bij Jerusalemes pilssehtas tohrans eeraugohht; tadeht swehtā preekā aissgrahhts, Greeku muhtam Arabeeschū wallodā peefauzu: „el Rudus!“ tas irr muhsu wallodā: „ta swehta.“ Un kad winsch man atbildeja „ja,“ tad Deewam no firds pateizu, ta winsch man to preeku irr peeschthris, sawu karstako wehleschanohs ispidiht, scho pilssehtu redseht, ko senu jaw biju kahrejis armekleht un ar sawahm azzim stahht. Pee sapulzeshanas-namma-tehwa labbu mahjas-weetu dabuijis un no deenas gruhitbahm gluschi nyuhlehts, to wakkaru wais nefur negahju, bet paliktu us weetas sawā kambari libes rihtam. Dhtrā deenā, kas bij peektdeena, es pušdeem pahhdiz, nu pullsten 1 pehz pušdeenas wisspirmat gabju us ta swchta kappa kajnizu, kurrā taggad teel strahdahs ar pahrlabbosehannu un tadeht ee-eeschana irr jo wakkiga. Schē pat nu atrohchahs wissas tahs swehtas weetas, kas zaur muhsu augstiteizama Pestitaja zeesanu, mirschannu un augschamzeshanohs mums kristiteem wissai mihtas un muhscham swehtā peeminā paturramas. Tit ko pa basnijas leelahm durwin ee-er eekschā, tad tuhdat nahht tas almins, us kurrā ta Kunga Jesus libis effeht swaidihts un pahz to karrajahs 8 leelas glahschū lampas, kurrās weenumehr ugguns degg. Tad 10 sehtus pa labbu pufsi nahht tas Golgata kalns, jeb peeres-weeta, tur winsch frusta sists; tē nu pa 18 kahpenem, kas klintē eejirstas, irr jahhpi us augschū, kamehr us Golgatas kalna teel. Schē nu isfattahs wiss tā, itt tā buhtu kahda basnijsa bijust. Wissa kalna wirspusse irr noklahht ar fihreem marmora almineem ween. Appachsch pascha altara stahw ar fudrabu isohderehts tas zaurums, tur Kristus frusts irr stahwejis un schē irr eekalta no Dahwida 74 dseemas ta 18 p. — Augschup abbejās puffed irr tee laundarritaju frusta-kohtu zaurumi redjami. Tahs lampas, kas pret Kristus frusta bildi bes mitteschanas

degg, irr 37. Bes schahm wehl irr zittas lampas wairak nefa 16; tad wehl irr dauds selta kulturi ar swezzehm un zil tad nebuhs to majo lampu? Es faktu: Wiss Golgata kalna irr fibrri pilas ar peckahrtahm lampahm. Un tad schahs lampas dasch'daschadäs ugguns mirdsedamas degg, al zil jauki un flaiski tas tad irr flattitaja azzis. Bet tas ihstais krahshnumis nestahw wis schal jankumä, tas tiffai irr atrohdams kluffä tizzibas buhschanä un ta Jehra affins-wahstis, tas scheit buhdama grehzinecka firidi un prahtu augschup kä wilktin welf. Arri majo kanzele schä irr at-rohdama, fur noliktös brihschös Greetu wallodä Deewa-wahrdi teef turreit. Pa kreisu pussi swaidichanas akwi-nam, kahdus 29 fohlus irr ta swehta kappä basniza, klints allai lihshinajama eelsh mühra. Wissa schi klints irr ar marmoru un selta plahstehm aplifka un paschä wiszgallä irr mäs tohrnihts redsams, kas no ahrpusses itt kä kahda basniza isflattahs, wairak appaka nefa kantaina. Bet nu flattifamees kappä basniza eelshä. Pa preefschu pa marmora atmineem noliktu grihdu irr ja-eet tai engeta basniza un schä irr tas afmins redsams, us ka pee Kri-stus augschanzelschanahs tas Engels effoht sehdejis. Pahrscho afmini karrajahs 3 rindäs 15 deggoshas selta lam-pas, katrä rindä 5 lampas. No schejenes nu pa masahur durwim ee-eet tai ihstä kappä-allä. Dä nu labbajä pussi irr ta sahrka-sihme redsama ar dahrgu baltu marmora plahiti nolikta. Itt ihpashchi ta feena, wispsus tahs sahrka-weetas, irr ar neisteizohht dahrgi isrohtata balta marmora atmineera wiszaur ischdereta. Pahrscho weetu nu kar-rajahs 43 labbi leelas deggoshas selta lampas, kurräs ug-guns weenimehr bes mittschanas degg deen' un nakti. Tapat sw. kappä-basniza lä arri Golgatas kalnä karru brihdi weens klohtera-brahlis jeb muhts stahw klacht, un par to gahda, ka ugguns lampas nekad neisdeest. Pa-zeiksin Deewam, ka pahrschahm, mums kristiteem zilwe-teem tif swehti zeenijamahn weetahm tä teef gahdabts.

No schahs neaismirstamas weetas iseihoht, es nu pa Steppina wahrteem iskedams apmekleju to weetu, fur Step-pinsch ar afmineem tiffa nomehtahis; tad eljes-kalnu un to debbes-braultschanas basnizu, no kurrenes warr itt brangi pahrskattihht neween Jordanu un to mirruschu-juhru, het wiszbrangati to sw. pilshschtu Jerusalemi. Dä nu wissa Jerusalemi ar saween balteem muhreen guft sem flak-titaja kahjahm. Sw. kappä-basniza paschä pitssehtas widdü stahwedama, ar sawn spohschu apselkito trustu irr wissai pilshschtai par isruhschtoshanu. Altrakkal nahhdams wehl apmekleju to jaufo Gesehmanes dahrsu un id labbu laizinu kluffibä eelsh ta kunga pawaddiju. Weidschot no mihliga muhta ar flaidru Gesehmanes dahrsu uhdens-malku kä arri ar wissadahn pufkehm apdahwinahst, no wissas firds preejadamees tewohs us mahjas-weetu. Schis dahrs irr tas pats, par kurren mehdeedam: Zuh's mannim wissai-mihlas weetas, Gesehmane un Golgata re.

Sestdeenä, tai 25. Januari es lihds ar 5 Anglu kung-geem un winnu waddeni Weintroppli kungu eedrandsejes, kurre manni sawä pullä itt labprahitigi usnehma, apmekleju to weetu, fur Salamana Deewa-nams irr stahwejis, Turku Sakara basnizu jeb Morijas kalnu, fur Abraäms sawu dehtu gribbeja uppureht. Schahs weetas apflattoht mums isgahja 2½ stundas; irr arri to redseht un flattitees. Tohs muhrus, fur Suidi ik peektreenä raudu-dseefmas turra par winnu basnizas gallu; Sw. Jehfaba basnizu, winna bistapa krehstu; to weetu, fur Jehfaham kaktis tiffa no-zirfts, to weetu fur ta kunga engelis Pehteri no zeetuma isweddis, fur Kristus preefsch Annanta stahwejis. Tad wehl tablak eihoht apmeklejam to Innoma eeleiju, to weetu, fur Pehteris to kungu aisleedfis, tad to nammu, fur Kri-stus to sw. wakkar-ehdeemu eestahdijis; schis nams irr jau lohti wejs, 18 fohlus garfch un 11 fohlus plats, ar 3

lohgeem un 2 durwim. Dahwida kappu un Kaisafa nammu, to altari, fur Kristus preefsch winna effoht stahwejis. Tapat arri Pilatus namma druppus un to weetu jeb stabbu, fur Kristus ar ehrlschu-krohui tizzis krehnehts un no karras-wihreem apfmeets. — Swehtdeenä biju papreefsch sw. kappä-basniza, tad pehz pufsdeneas gahju Zianas kalna basniza Deewa wahrdös, fur mahzitais Hoffmann jauku spreddiki teiza. Schi basniza irr lohti flaiski buhweta, ar balteem marmora atmineem zaur zaurim isrohtata, isflatt-tahs wairak appaka nefa kantaina, tomehr bes tohrna ar swannamu pulstenu wahrdös. Schi irr ta weeniga Lut-teraneeschu basniza wissä Jerusalemi un tadeht mums ewangelijuma-tizzigeem jo mihka, ka us Zianas kalna irr buhweta. Par winnu mehde arweemu mehdsam dheedabt: Gelfsch Zian's tawa telts un tawu wahrdu selts re.

Virdeenä, tai 27. Januari ar zitteem drangeem kohpā apmekleju to Betjaidas dihti, Siblo awotu, kurre Muameds peektaita pee teem 4 paradihses awoteem, kurrä irr lohti flaidris uhdens; tad to kohku, pee kurre praweets Gajias effoht gabbalds fahabgehts; to weetu, fur Zuhdas paharees un to, swehtös rakfös nosautu affins-kibrumu. Us Eljes-kalna pussi eihoht wehl atrohdam Apalema kappu, kas kä basnizina ar tohrniti isflattahs; augshä irr wakkigs zaurums, fur Araberi un Zuhdi garram eedami, gandrihs itweens kahdu kanna afmini mettoht wirfū us winna kappu. Drihs ween buhs schis zaurums pawissam aismests zeeti. Pehdigi apmeklejahm tohs wezzus fehwinu kappus no Makkabeeru laiteem, un tad pa Damastus wahrteem, kurre ar 21 pihlareem puschfoti, eegreesamees pilshschtä. Drihs ween, kad leetains laiks buhs pahrgahjis, es grihbu apmekleht Betaniu, Betlemi, Jeriku, Jordanu, Mirruschu-juhru, kä arri Samariu un Galileu un Kar-mel-kalnu.

Tahs luhgschanas, to zitti no manneem drangeem man irr usdewuschchi, es esmu jau wissas ispididjis.

Tas kungs Zebaut lai pahidjs mums atfal sweiteem faredsehtees. Es paleeku Zuh'su Zuh's mihlodams draugs un brahlis
A. Scherberg.

Grahmatu sinno.

La grahmatina:
Kahju-runnas un t. pr. no Meier, kas pee Bakmeistera Mihgā dabhuajama, taggad wairä nemaska 20, het tiffai 15 kapeikas.

Andeles-sinno.

Mihgā, 14. Merz. Laiks lehn un grehzijs.
Linnu - tirgus. Schinnis deenas malfaja par krodra linneem 57 lihds 66 rub. un par bralka no 35 lihds 48 rub. par birlawu. Brachletas linnu - sehklas 9 rub. 50 kap. par muzju.

Sihla andele. Bads sweeschu 1 r. 60 l. lihds 1 r. 70 l. rubsu 1 r. 20 l. lihds — l., meeschu 130 kap. lihds r. — l., ausu 1 rub. 80 kap. lihds — l., par pubru. Zuh's sweeschu miltu 5 r. 40 l. rubsu miltu 3 r. 30 l. lihds — kap., bidoletu rubsu miltu — r. — l. meeschu putraimu 5 r. — l., lihds — r. — l., grifku putraimu 4 r. — l. lihds — r. — l., ausu putraimu 5 r. — 6 r., grubbu putraimu 5 r. 70 l., sinu 5 r. 60 l. lihds — r. — l., kartuppelu 1 r. 70 l. lihds — l. Pohs sweesta 5 r. — l. — Njos 6 r. — l. Muzja fahls: far-lana 6 rub., 25 l., balta cupja 6 rub. — kap. smalka — rub. — l., af-mena fahls — rub. — kap. — Silkes lastu muzja 11 rub. 50 l., eglu muzja 11 rub. — kap.

Raudas tirgus. Walfs banka billetes 90 rub., Wids. usfal-lamas kiblu-grahmatas 100 rubl., nuzsellemas — rubl., Mihgas kiblu-grahmatas 89 rub., Kurfemmes usfallamas kiblu-grahmatas — rub., 5 procentu usdewu billetes no pirmas leeneschanas 165 rub., no ohtras leeneschanas 160 rub. un Mihgas-Dinaburgas bje-lu-zella afzijas 125 rub.

No zensures atwehlehts.

Mihgā, 14. Merz 1869.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

Sluddinafchanas.

„Dranga“ namneefs Rihgä.

Darru wiffem färem mihkem draungeem un pafstameem fäde fannamu, ta es Ubr-Rihgä, us Suworowa- un Subermannu-erlu fuhra dshwoju un warr pee maunim arri eebraukt, par to ne-labbu mafsu nerehinafchu. 3

Dehtab G. C., fohpmanä.

Kabs zilweks, ar leezibas fihmeht, kas dahfa fohpshanu proht un arri wabzifti runna warr labbu weetu dabbuht pee F. Feuerleber, Schukhu-eelä Nr. 22. Rihgä.

Apprezjees kuffchers warr weetu dabbuht Saumeelä Nr. 16, Maslawas Ubr-Rihgä.

Weens kallejs un weens mohderneefs (lohp-fohppejs) warr Zurgoß f. g. weetu usremt Sallapfismuifchä, fur arri to turrenes Wasba-krohju us renti isdohd. Adressi: pabr Kur-tefmuifchu. 1

Saunas meitas, kas fchuyt maht, warr fagree-fchanu ismahjitees Snu deenu laika par lehtu mafsu Maslawas Ubr-Rihgä, Kalleja-eelä Nr. 50. Seemifchit fropereene Berg.

Weenas wehja-dfirnamas ar diweem gangeem, ta ta diwas dshwojamas mahjas, stakti, wahgu-fcht ar pilnigru grunni, faktu- un fohlu-dahesu irr pahrohdami Rihgä, Pehterburgas Ubr-Rihgä fchoffejas mallä Nr. 387. Klahatas finnas turpat warr dabbuht.

Tahs Walmeeras kreife, Ummurgas draufse, pee Mohperbet muifchas pederrigas wehja-fud-mallaß lihß ar to frohju un to turklaht peeder-rigu semmi irr no 23to April f. g. weenä fohpä us renti dabbujamas. Tuwafas finnas turpat pee muifchaswaldischanas dabbujamas.

Scheemaltas muifchä Kurjemne, Dehtabstas turumä, teel lads kallejs melchts, kam arri par fohpfinneku japanemmahs buht. Tuwafas finnas dabbu pee muifchaswaldischanas.

Weena mahja ar 167 affis leelu gronti irr pahrohdama. Klahatas finnas Pehterburgas Ubr-Rihgä, Aleksander-eelä Nr. 99, tai bohde pee Attenstäda.

Pufsmuifchu arrende.

Wahju grunstkungs isdohd par 1 1/2 rubla f. par puhra weetu us arrendes fawas pufsmuifchas 200 puhra weetu teelas un arri mafafas, fur melna femme ar mafsu grunni un fur arri linnä f abbi isdohd dsh. Buhw- un dedfnamo mafsu dabbu par brihw. Pufsmuifchas atrohdamas 33 werstes no Witebftas pilsehtas un fchpat tahju no Daigawas, un dshfu zelsch eet zaur muifchas grunni. Pa dshfjellu warr no Rihgas par 17 1/2 stundahm turp nekluht. 2

Klahatas finnas Rihgä Munster-eelä Nr 4 pee A. Sacyupflug.

Turlain muifchä (Willemuifchä), fshkilles basnjizas draufse, tohp no Zurgeem f. g. frohgs ar lauru un plawu us renti isdohd; klahatas finnas muifchä. 2

Fuhrmannem detrigu fohrteli ar stalla-rühmi preefch 8 firgeem, wabauß un seena-beh-ninu isihre Maslawas Ubr-Rihgä, Kabria-eelä Nr 91. 1

Tai 27ia Merz tiks Lehdurgas basnjizas draufse faggattes muifchä 20 darba firgi un ftegu-aifjuhgi un arri dshchadi wahgi un wiffadi darba rihfi tas pee femmes ftrahdafchanas walfadfigt wairaf fohlitajem pahrohdit.

F. Schult.

Frischus muof-millus pahrohd par 3 rub-keem puhra M. C. Schult, pee teela pumpja.

Latw. labdarrijchanas beedriba.

Preefch truhnumu zeesdameem dahwina-tas un no beedribas Komitejas eegahdatas leetas ifloshsehs 23. Merzi f. g. Kad wehl fahbas dahwanas peenesfu, tapß tahs ar pafszibu pretti nemtas pee appafsch min-neteem ferweefcheem. Lohses mafsahs 20 kap. f. un buhs dabbujamas pee:

Anna Ohjoling — Saku fallä Nr. 1. pafchas nammä.

Emilie Laß — Maslawas Ubr-Rihgä, Suworow-eelä Nr. 36, Siderowa nammä.

Anna Silberfeil — Leelä Kalleju-eelä Nr. 35, Bohla nammä.

Anna Schoenberg — Maslawas Ubr-Rihgä, Zann-eelä, Kopeikin nammä.

Katarina Jakobohn — Pehter-burgas Ubr-Rihgä Kalku-eelä Nr. 7, Guffewa nammä.

Karoline Pufedruw — Masla-was Ubr-Rihgä, Suworow-eelä Nr. 38, Murafchewa nammä.

Maria Strauch — Saku fallä, pafchas nammä.

Maria Stelmacher — Felgawas Ubr-Rihgä, Hagena muifchas Stoblas-eelä, pafchas nammä, netahl no Mahr-tina bapnjizas.

Anna Martinjohn — Pehter-burgas Ubr-Rigä, Kalku-eelä Nr. 8, pafchas nammä.

Maria Martinjohn — Pehter-burgas Ubr-Rihgä, Kalku-eelä Nr. 13.

Lab wehl pee teem fohpmanu fungeem:

J. Martinjohn — Pehterburgas Ubr-Rigä, Kalku-eelä Nr. 7.

S. Martinjohn — Pehterburgas Ubr-Rihgä, Kalku-eelä Nr. 16.

J. Nedlich — pee Smilfchu wahrteem.

Brähleem Kamarin — Kalku-eelä, pretti rahts nammam.

P. U. Makarow — fohp- un Kalku-eelas fuhri.

J. Oßipow — Kungu- un Sunder-eelas fuhri pafcha nammä.

Brähleem Bakaldin — Kalku-eelä.

P. S. Popow — Sunder-eelä.

C. Winth kungs, fshleffer mei-sters, darra fannamu, ta winna fabrika warr dabbuht tahdus naudas flapjus, tas ugguni nefadegg un fo sagli ne-warr uslaußt, no 125 lihß 400 rubt. gabbalä. Par fipru un labbu darbu teel galwohts. Schee flapji jau dau-dseem ilgus gaddus pafsthami un par labbeem atrafsi. Fabrikis atrohdams Pehterbur-gas Ubr-Rihgä, jaunaja Basnjiz-eelä Nr. 30, ne-tahl no Gertrud basnjizas.

Pehrweß, petrolejamu un barribu preefch maseem neshpehigeem behrneem no daktern beedribas par labbu atfihfa, peedahwa

Alfred Busch (Hach)

apteektu- un pehrwju-prezzu bohde netahl no radmifchä.

Pehterburgas apdrohshinafchanas

(jeb affekurang)

beedriba prett ugguns-grehtu, preefch zil-weka dshwofchanas reutehm un jitteem kap-tahleem.

Gemaßfahßs grunstkaptahßs 2,400,000 rubki, referwu-kaptahki wairatu fims-tuhßfiofchi rubki.

Ta jau kamehr no 1858ta gadda pafstahwedama Pehterburgas ugguns fahßes allihßfinafchanas beedriba irr dibbinadamahs us faweem tai 11. Juni 1868 g. Wifsaugstali apßfiprinateem jau-neem fiffumeem augfchä isteitu wahrdu peeneh-mufe un warr ar fcho beedribu par lehtu un ne-grohfamu eemalfafchanas nauou ar tafimibahm un gaußchi labbahm nolifchanahm noslehtg:

a) apdrohshinafchanas prett-ugguns grehtu pabr kuffamabm un nefufamabm mantahm no wiffatas lahrtas;

b) rentes un kaptahla apdrohshinafchanas us zilweka dshwofchanas muifchu us daudflahr-igu widßi, ta fawu peederrigu appahdafcha-nas deht, jeb par arßpauu fawäs pafchas wezzuma-deenäs, wat behrneem to par puhru lihß deht, jeb atraitnehm par penßju, wat tuhlt jeb wehlat mafsfamtu ta nosauktu meefafrentu deht un t. pr.

Preefch abbahm fchahmfabritahm irr fchahä no beedribas waldischanas preefch Rihgas pilsehtas un winnas aprinka weens wirs-lantohris (General-Agentur) etafifhts un fcha fawbra darrifchanas un waldischana tam kungam **W. Basse** Mellgalmu-eelä Nr 4 atdohfa. Bes tam tapat ta lihß fchum arri tam kungam **B. Gu-gen Schnaaten** eepretti bishchu-nammam irr iswehlehts, apdrohshinafchanas prett ugguns-grehtu noslehtg.

Beedribas fiffumi, tafkes preefch gadda mal-fafchanahm un munßuri preefch usdohfchanahm jeb peemelbefchanahm teel bez mafas isdohht, ta ta arri wiffas tuwafas finnas un usproffifcha-nas labprahgtigi atbildehs peeminnetä wirskantohri (Bureau der General-Agentur) Mellgalmu-eelä (Schwarzhaupterstraße) Nr 4. 2

No frohna jeb arri no jittahm beedribahm te-pat gubernija isdohhtus augfu-paribrus, dshfa-zellu afrijas, obligajiones un jittus brihwus naudas papirhus pirt un pahrohd 2

Geo. Ed. Berg,

leelä Smilfchu-eelä Nr 8, Neimanna nammä, pa weenahm reppehm augfchä.

Sittu ehdeem warr laika deenä dabbuht ahr-pufß Jauneem-wahrteem Schumanna litgus-fchenti.

Frischas un riktigas fahpofstu-, burfamu-, bee-fchu-, ziggorinu- un pehterfies-fehklas, firmus, puppas ic. ic. ta ta arri pufku-fehklas pahrohd par lehtu jennu dahfneeks **Kabrl Baer**, Rihgä Ahgelskatalnä, leelä Lehgereelä Nr. 44, jittafhrejä Freijas muifchinä. 2

Wifslabbakais spilwas feens teel pah-rohts Balta- muifchä pee Schepeler Fabrika.

Bruhletas iftabas-leetas (mehbeles) un dahfa-das wirtfchaptä wajjadfigas leetas teel pahrohd-tas Suworowa-eelä Nr. 44, appafschajä fahfchä. Ge-reefchana no elafas.

10 rub. patejizbas-aiqu.

Dhtreemä, tai 10. Merz iskitte Weber-eelä Nr. 12 no lohga us eeln felta gredfens. Tad, kas to gretfenu pee Dr. Brausera nodohd, dabbuhs tohs 10 Rub. patejizbas-aiqu, furri wairaf ta to felta wehrtibu ta gredfena istafja.

Ahrprachtigu nammâ.

(Skatt. Nr. 11.)

„Redjat scho wihru, tas irr gluschi zittads ne kâ schis nabbaga jauneklîs.“

Es redseju weenu firmgalwi no garra auguma, ar augtu peeri, ar laipnigahm, fillahm azzim un mihligu waigu. Wiasch dagahja pee direktora un tam mihlti rohku sneedsa.

„Kâ Sums klabjahs, mihltais W.?“ tã direktors waizaja.

„Bateizu par waizajumu, direktora lungs, tã firmgalwis atteiza, „mihla faulite spihd, debbes irr flaidra un semme augliga. Schogadd' netruhzihs ne maifes, ne wihna. Es esmu pilnã meerã. Es tã dsihwoju gohdigu kauschu starpã un manna firds irr flaidra un tihra kã sneegs. Pehz weenas leetas weeen kahroju. Sa schinni semme feewas buhtu, tad es es gan labpracht apprezetohs.“

„Mannim leetahs,“ — tã direktors — „ka pee prezefehanahs jau par daudj wezzi effat.“

„Zuhs johfojat, direktora lungs, es jau esmu wehl satsch wihrs.“ To fazzijis wiasch atwaddijahs.

„Zuhs brihnifectees,“ — tã direktors — „kad Sums fallu, ka schis rahms un laipnigs wihrs jau tschetrus zilwefus notahwis.“

„To es gan teescham nebuhtu dohmajis!“

„Wiasch jau tã jauneklîs bij nofkummis un dohmigs,“ tã direktors,“ — kad wezzajs palikka, tad arri firds un prahs wiannam palikka arween tumfchaki. Wiasch apprezetjahs ar meitu, fo mihfoja un no kurras wiannam 3 skaihti mihlti behrni tilka. — Weenreis nakti wiasch reepeschi pazettahs, peeleen pee feewas un behrnu gultahm un wiffeem tschetreem rihlli puschu greeesch ar dsennamo nasi.

Utrã deenã atradda tohs lihkus. Slepawa itt meerigi lihdsãas gulleja, kamehr to mohdinaja. Wiasch ar plattahm azzim us lihkeem skattija un tohs wairs nepasinna.

Bet tas bija par brihnumu, ka nu gluschi sawads bija palizzis. Agrã arween bija nofkummis un retti ween kahdu wahrdu runnaja. Nu weenumehr bija laipnigs un seels runnatajs. Pee nekahda darba tomehr neirr geldigs.

Nu jau irr 20 gaddi, kamehr schinni ahrprachtigu nammã dsihwo. No ta nedarba, fo padarijis, wiannam nau ne jausmas.“

Paschulail, weens wihrs, brille deggunã, ahcreem fohleem mannim wirsã nahza un fazzija:

„Zuhs laikam buhseet weens dakteris?“

Es nesinnaju, wai mannim buhshoht atbildeht, wai ne un tã kã prassidams us direktoru skattijohs.

„Ne, tas lungs nau wis dakteris.“ — tã direktors — „Bet mums dakteru netruhst. Kas Sums kait?“

„D!“ — tã wahjineeks dusmigs eebrejahs —

„tit dumfch jau nebuschu, ka Sums ustizzeefohs. Zuhs ar manneem eenaidneekem un wajatajeem weenu walgu wellat, Wissa pasaula prett mannim dumpi zeff. Wissi manni apmello un eenihst. Dirwidemit juhdses no scheijenes stahw pehrfona maschins, ar fo mannim sibbinus eeschauj azzis un tahrpus wehderã. Mannim nekur nekauj meeru, mannim netihrumus eemett bhohdã, manni greeesch un durr affinainu. — Kam mannim mehlti rahdat? kam manni apfaunejat? — Ne, Zuhs mellojat, es ne esmu nekahds saglis, nekahds wiltneeks. — Kaunatees! — Es Zuhs apfuhdseschu pee teefahm.“

Tã mulbedams un brehtdams wiasch aiffrehja.

„Tas irr weens halbeera jellis,“ — tã direktors teiza — „wiasch pa wissu pasauli aplahet wasajees un daudj reisjahm ar liffumeem faduhrees. Wiasch sawas dabbas pehz irr gauschi ahtrs un us dusmahm gattaws. Kad wiannam nekur labbi ne-isdewahs, tad beidsiht palikka trats.“

„Bet apflattat schohs abbus. Wianni arween turrahs kohpã kã zimds ar rohku.“

Tuwat' dagahjis eeraudsiju skaihtu jauneklî, kas ar wezzigu resnu wihru stipri ween runnaja.

„Nemmat wehrã,“ — tã tas jauneklîs fazzija — „tas neklabjahs, weenumehr ar pirksteem spehleht, Zuhs gandrihi par ptahpu warretu turreht. Un swahrkus tad ween drihstiat aisknohpeht, kad pee seemeta pola buhseet. Kad ar Sums runnaju, tad Sums jafmãida, ka lai es sinnu, no kurreenes wehisch puhfch. Zilwefu tauta ismirst un Uhdams irr wissu muhsu tehws. — Wai manni effat faprattuschi? — Wai mannim gribbat lihds nakt? — Zuhs sinnat, ka Zuhs baggatu warru darriht.“

„Ja, gan,“ — tã tas wezzajs fazzija — „Zuhs effat gudri, par daudj gudri, un es esmu mas ne-noseedstigs behrens, kas wehl nau 9 gaddus wezs. Zuhs manni nedrihstiat fist. Es wissu gribbu darriht, fo pawehleseet, bet baltu maifi un peenu mannim waijaga dabbuht. Bes ta newarru peetift.“

„Warrubht riht' dabbuseet.“ — tã jauneklîs atbildeja — „warrubht Parisẽ. Schoreij nemmat scho sweesta maifi un apehdat to ar mihlestibu un gohdbihjafchanu. Sums nekã netruhzihs. Es par Sums gahdashu.“

Wiasch arri teescham wilka is keshas sweesta maifi papihrà cetihtu un to ohtram padewa, kas to kahriga norihja.

„Schis jauneklîs,“ — tã direktors teiza — „weenumehr wissu deenu puhlejahs ar scho wezzo reebigo wihru. Wiasch tam weenumehr paffat eet, wiasch ar wiannu parunnajahs un to prett zitteem aiffstahw. Tas wezzajs weenumehr grihb ehst. Wianna wehders nekãd nau peepildams. Tad nu jauneklîs sewim no muttes atrauj un wiannam dohd. — Zuhs redjat, ka arri ahrprachtigeem firds us to neffahs, zittus mihsoht un teem labdarriht. Es zerreju,

la fehi kōhpā dšihwoſchana un apgahdaſchana jau-
nekkam par labbu buhs. Sau wiſch daubſ mee-
rigals un prahtigals palizzis."

"Zaur ko tad wiſch ahrprahtigs palizzis?" tā
direktoram praſſiju. Direktors atbildeja: „Wiſch iſti,
ſalkoht to ahrprahtibu mantojis. Wianna familijā
daubſ rohdahs to ahrprahtigu. Wianna tehws ſewim
gallu darrija, tāpat arri tehwa tehws un tehwa mahſa."

"Uu kahds tad tas wezzajs irr?"

"Tas irr weens wezs neleetis, kaſ tralki dšihwo-
dams neween wiſſu ſawu mantu, bet arri ſawu weſ-
felibu un gohdu paſpehlejis un beidsoht traks palizzis."

"Medſat, tē irr muhſu baſnizina. Šchi irr ta
weeniga weeta, kur tee wahjineeki no wiſſahm 3
klaſſehm, wihreeſchi tik labb' kà ſeeweefchi, ſanahf
kōhpā. Pa labbo rohtu ſeeweefchi ſehſch, pa kreifo
wihreeſchi."

"Bet wai tee ahrprahtigi Deewa wahrdu laikā
daſchkaht lehrumu netaiſa?"

"Netti ween. Tee, kaſ tralko, ſinnams baſnizā
neteeſ weſti. Tee zitte ſawas dſeeſmas kà klahjajs
dſeed un gohdigi klaufa uſ mahzitaja wahrdeem.
Deewa wahrdu ſluddinaſchana ſchohs nabbadſimus
eemeerina. Tomehr daſchu reiſ kahds uſzellahs un
pats ſahf runnaht. Bet mett ar azzim un rohkahm,
lai kluffu zeeſchoht. Wiſch tad kaunahs, paleef
kluffu un atkal paſehſchahs."

"Medſat, ſchinni mahjas puſſē pirmas un ohtras
klaſſes wahjineeki dšihwo."

No weena ſambara atſkanneja ſtabbules ittin jauſa
pubſchana. Brihndamees direktoram praſſiju, kaſ
tik ſkaiſti kà ſkunſtineekſ ſtabbuli pubſchoht?

"Tas irr weens jauns un baggats leelſkungs,
kam winna karſti mihtota ſeewa aſtonas deenas pehz
ſahjam peepeschi nomirra. No ta laika wiſch tā
kà ſapni apkahrt ſtaiga. Wiſch par neko ne behda
un ne weenam ne ko neatbild. Tik ween daſchureiſ
wiſch dšikli nopuſchahs. — No nejauſchi tē ſtab-
buli atradda. Wiſch to panehma un pats no ſewis
mahzijajs pubſt. Sau pehz kahdeem mehneſcheem
par meistarū bij palizzis. Muſika ka leelahs wianna
ſirds leddu kauſe. So daſchureiſ pehz pubſchanas
winnu eſmu atraddis raudadamu. Tadeht drohſchi
zerreju, ka weſſels paliks."

Direktors taggad manni leelā, ſkaiſtā iſtabā ee-
wedda. Pee ſeenahm bija ſkappi ar glaſchu dur-
wim, aiſ kurrāhm ſmukki eſeetas grahmatas atrad-
dahs. Uſ galdeem awiſes bij iſiſttas un wiſſap-
kaht ſehdeja laſſitaji. Weens no ſcheem eſahka
kahdu gabbalu preeſchā laſſiht un klaufitaji ap winnu
ſapulzejajs. Diwi kungi ſpehleja biſkartu, kaſ iſta-
bas widdū ſtahweja.

"Šchi irr to wahjineeku laſſiſchanas iſtaba. —
Bet ſkattat taſ uſ ſcheem abbeem kaſreſchu ſpehle-
tajeem. Weens weenmehſ winne, ohtrs weenumehſ
paſpehle."

"Zums brihniſchliga laime!" tā tas nelaimigajs
ſchelojajs.

"Ahu!" tā tas winnetajs paſmehjajs — „wai
tas brihnumſ, kad es winneju? Ja tāpat kà es
399 gaddus kaſrtes buhſeet ſpehlejuſchi, tad tāpat
winneſeet kà es. Šchoreiſ 5 rubtus eſſat paſpehleju-
ſchi. Peeraſſtat to pee ta, ko agral' eſſat paſpehlejuſchi."

Nu direktors manni wedda dahſā, kur ſkaiſtas
puſku dohbſes bija. Tē treſchas klaſſes wahjineeki
ſtrahdaja. Zitti neſſa uhdēni, zitti niſnas ſahles iſ-
iſraweja, zitti ar ſchkippli darbojajs.

Uſ weenu baſlu wihru ar melnu baſrdu un ar
tumſchahm azzim kahds pulziſch wahjineeku bij
ſalafſijees. Wiſch runnaja. Tee zitte wiſſi klau-
ſija. Kad wiſch muhſ eeraudſija, tad peepeschi
kluffu zeeta un kluffihtinam gribbeja aiſwiſttees.

"R. kungs," — tā direktors winnam paſſat ſauza
— „R. kungs, es Zums weenu wahrdinu gribbetu
teitt!"

Tas wihſ apſtahjajs.

"Kà Zums ſchodeen klahjajs, R. kungs?"

"Ittin labbi. Mannim ne kaſ nekait."

"Tad es preeſch Zums ne ko newarru darriht?"

"Kam tad ne? Laiſchat manni uſ brihwahm kah-
jahm. Laujat taſ weenreiſ, ka pee ſawas familijas
eemu, kaſ gauſchi uſ manni gaida."

"Mannim leelahs, ka Zums wehl kahdu laiku
jagaida"

"Un kam tad tā, direktora kungs?"

"Tapehz ka wehl gluſchi weſſels ne-eſſat. Zuhſ
gan jau atrohdatees uſ atweſſetofchanas zellu. Bet
drufku taſ wehl jagaida."

"D!" — tā tas wahjineekſ ſaihdſis atbildeja —
„tā Zuhſ arween runnajat. Wai Zuhſ manni tad
muhſcham tē gribbat paturreht?"

Zuhſ arween leelatees, ka gluſchi weſſels wehl
ne-eſmu. Bet uſrahdat mannim taſ luhſſami, kur
es kaut kurrā leetā ſchinnis pehdejas deenas buhtu
muldejis?"

"Es Zums gan neko newarru pahrmest, R. kungs.
Bet mannim taſ leelahs, ka Zuhſ kahds ahtrs un
ſkarbs eſſat. Ja Zuhſ teeſcham gluſchi weſſeli
buhtu, tad Zuhſ taſ ſapraſtu, ka Zums paſcheem
par labbu Zuhſ wehl negribbu atlaiſt. Ua ſakſat
mannim taſ luhſſami, wai arween wehl turratees pee
ſaweem wezzeem ſapneem?"

"Pee kahdeem ſapneem?"

"Nu, pee teem ſapneem, ka gaiſa un uhdens garri
Zums pallaufa."

Tas wihſ, ſchohs wahrduſ dširdedams palikka
gan baſis, gan ſarkans. Wiſch tā kà bihdamees
ſkattijajs uſ teem wahjineekeem, kurreem agral' ſawu
ſpreddiſt bij turrejis un kaſ katru wahrdu dširdeja,
ko wiſch ar direktori runnaja.

"Kam mannim neatbildat, R. kungs?"

"Ne!" — tā wiſch atbildeja, niſni uſ direktoru
ſkattidams — „Es neeſmu ſlohlaſ puika un es no

Sums nelikschohs pahrlaufitees, ihpafchi kad til dauds klauftaju klagt.“

„Nu tad Suh's pehjal' Suh'su istaba apmekleschu. Nr Deemu!“

Mehs gahjahm tahtal'.

„No par scho wihru dohmajat?“ Ta direktors.

„Es ne-ceedroschinajohs weenu spreedumu spreesch.“

„Nu gaidat ween drusku. Gan redsefeet.“

Direktors nu manni wedda weena dahra weeta, tur leeli kohli stahweja. Te tee traftee muhs ne-mas newarreja redseht, bet mehs pehdigo wahrdu war-rejahm dsirdeht, fo winni runnaja.

„Effat nu gluschi fluffu un klauftaitees!“ Ta direktors.

Rahdas minutes fluffums walbija, bet tad mehs redsejahm to wihru pa zekku nahkoht un ais winna tee zitte wahjineeki ka aste, Tas wihrs, laikam no direktora bihdamees, skattijahs wihs apfahrt, bet kad direktori nekur neredseja, tad apstahjahs un beedreem peegreesahs.

„Wai winsch aigahjis?“ ta ar fluffu balji praffija.

Tee wahjineeki apstiprinaja, ka aigahjis.

„Schis warrmaka,“ — ta un muhsu wihrs leelijahs — „winsch mannim wissu mannu warru un augstibu grihb nolaupih; winsch manni preeksch Sums grihb issobhoht. — Bet es Sums falku,“ — ta winsch ar stipraku balji teiza — es winnam to atlihdofinaschu, es winnam parahdischu, ka uhdens un gaisa garri teescham irr manni appafscheeki. Sa mannis libds rihtam ne-atlaisch, tad manneem fullaineem, teem garreem, pawehleschu, lai scho mahju apgahsch un noslihina un lai to aishwedd ar autas warru. Un es jahschu us padebbescheem un smeefschu un gawilefchu, ta ka tee kalni fahs trihzeht. Es sibbinus mettischu semme. Es to juhru dsikums israkfashu, es pehrkonus mahfu taifst. Es grabbstu pehz mehnes un to eemettu schinni dihti. Es faules starrus ar schnubdohli ferru un deenu taifu par nakli. Es padebbeschus fapreeschu kohpa un 40 deenas leeku leetu libt wirs semmes. Es esmu pasaules fehniensch un wissu garru walbineeks. Wissi fehniat, herzogi, grabji, brunneeneeki un professori irr manni fullaini. Turku sultans irr mans skrohdels un Napoleonu zelschu par sawu abjutanti. Katram no Sums dohschu feltu un dimantus. Bet scho reebigo direktori meeseri fadausfichu par pulweri un to pulweri sawai kassijai peejaufschu klagt!“

Winsch sawu balji arween augstal' bij pazehlis; beidscht brehfdams ween runnaja. Un peekuffis no leelas runnashanas aisschreha.

„Tas jau irr tibri traks!“ ta issauzohs.

„Sinnams,“ — ta direktors — „winsch 20 kum-medina gabbalus farakstijis, kas neweena teateri peenemti un uswesti tikfusch, deht ka nabbaga zil-weks traks palizzis. Kad es winnu taggad atlaistu, tad drihs beidsams pohsts warretu-notikt. So kas par agri atlaists, mehds pehjal' wehl niknaks palikt

ne ka papreeksch. — Pehrnu weena wahjineeka mahte ar warru pagebreja, lai winnas dehtu atlaischoht. Un kas notikta? Tas trakkais pufsgaddu pehz at-laischanas nositta sawu wezzo mahiti, kad ta gulta gulleja. Un winsch to darrija bes kahdam dufmahm, ar wissu laipnibu. — No ta laika winsch atkal schinni mahja irr, bet dscedinacht winnu wairs newarr.“

Tahtal eedami redsejahm weenu wihru, kas jau no tahleenes pafklamijahs, zeppuri ka karrogu wihjinadams. Tuwal' danahjis winsch lehtdams ap mums danzoja, tad zekhs mettahs un trihsreis ar peeri grihdu aistikka. Tad uslehza us sawahm kahjahm un itt ka no kanzeles runnu turreja, zil-wetu tantu deht grehkeem issunidams un pasaules bohja eefchanu papreeksch fluddinadams. Tad atkal fahka apfuhdscht tehnu, seemu un behrnus. Tee winnu effoht apfaggusch, tam gohdu un labbu flawu nolaupijusch. Katrs winnam effoht ne-taifnibu darrijis. Katram tadeht sohds effoht jazeech. Tad eefahka Deemu un fehniinu jaimoht, ministerus un zittus augstmanus nolahdeht. Tur-klagt weenumehr apfahrt skrehja, lehza un dscedaja un gaisam plikkus dewa, kamehr no jauna pee semmes kitta, puttekhs wahrtijahs un fewi ar naggeem plehfa, ta ka affinis tezeja.

Atkal winsch uslehza un muhs pasemmigi kuhdja, lai meh's winnam laipnigi taujoht, ka winsch mums wehberu usgreesch un muhsu eefshas apehd. Nu winsch arween abtrak' un abtrak' runnaja, kamehr ta runnashana palikka par blauschannu. Winsch isteepa sawas rohtas un taifijahs mums usgahstees wirfu. Abtri atfahpohs atpalkat. Mannim lifkas, itt ka ta trakta naggi jau pee mannas rihtles effoht. Bet mannas bailes bij weltas. Winsch peepefchi no mums atfahpahs, zeppuri lifka us galwas, mums „ar Deemu!“ fazzija un meerigi aigahja.

„Winsch neweenam taunu nedarra,“ — ta direktors — „zittadi winnam netittu fauts ta apfahrt staigah. Winsch agral' bij kumedianis. Kad winnam labbi ne-isdewahs un winnu teateri isswilpoja, tad palikka traks. Winsch arri nupat kumedinu spehlejis, grihbedams Suh'su, ka weefa, preekscha isleelitees.“

Mehs taggad atkal eegahjahm mahja. Te weena istaba bija tee wisstrakkati.

„Peeplehjatees pee feenas,“ — ta direktors — „ka neweens Sums no palkatas newarr usbrukt. Skattatees teem trakkeem taifni azzis! Srahdatees drohfschi un bes bailehm!“

Weens no teem trakkeem mannim tuwojahs, pee-libsdams ka kakkis. Peepefchi winsch preezigi uslehza.

„Tur winsch irr!“ ta winsch brehja, — „tas leelfirsts Messstofeles! Es winnu grihbu butschocht. Laujat mannim, winna affinis dsert! Tas irr far-kans schampanjers!“

„Turrat meeru!“ ta direktors tam trakkam fazzija, winnam taifni azzis skattidamees.

Un redsi! direktora azzis to traffo pahrwaldija. Wiasch atkaphabs, wiffi lohzefti trihzeja un wiasch pasemmigi fazzija:

„Labb! gan! Sinnams. Es jau esmu gluschi meerigs. Es to fungu til ween gribbeju apfweiznajt. Es mihtoku puffes un faldus dsehreenus. Es ne weena wahrda nerunnaju. Es esmu mehims.“

Tà fazzidams wiasch aishwillahs, labda kaltà flehpdamees, no furreenes bailigi us muhs skattija.

Bet ne wiffi winna beedri tahdi meerigi un paklauffigi bija. Winni dseed un bkauj, winnu azzis spihd un winni kaujahs ar fehmeem, to winni ween reds.

Weens no winneem direktoram gribb usbrukt. Wiasch tam weenumehr paffat leen. Wiasch to lamma un apdraud.

„No no mannim gribbat?“ tà direktors apfahrt grepdamees tam traffam usbrehz.

Trakkajs gan atkaphjahs, bet tuhltit atkal us preefschu lezz.

„Al, tawu neleeti, tawu blehdi!“ tà wiasch brehz. „Kam manni wakkar effi wahrijis un sehodeen zepis? Tu manni gribbi fagisteht, noschnaugt, nodurt! Tapehz tew jamirft, simt tuhltitofch reij un prohti tuhltit. Tadeht neturrees pretti, mettees zelôs un fuhds' mannim sawus grehkus. So tà likkumôs stahw rakstihst un Franzijas keijars to pawehlejis. Neppahrdees, tas kà zukkurs smekkehs.“

„Mans draugs,“ — tà direktors — „ja til ap-lam isturreseetees, tad manni speediseet, bahrgi prett Sums buht. Es Sums padohmu dohmu“ —

„Ne,“ — tà wahjineeks brehza — „es negribbu, es nebihstohs, es Sums wisseem spihsteju, jo mannim ne johbins ne lohde neko newarr darriht. Es esmu tas milsis Goliats un tu effi tas neeks Dahwids, tadeht nahz schurp! Es tew' norihfschu!“

(Us preefschu wehl.)

Smeeklu stahstini.

Kungs: Mihtais draugs, Tu effi tibras zuhfa.

Schmullis: Nenemet par laune, zenigs tetin, kà tas irr saprotam? Wai tapehz manni par zuhke fauzet, kad es esme Zuhse drauge, jeb wai tapehz fauzet manne par drauge, ka esmu zuhke?

Skohlak pahrluhst: Salki, Meier, kad es preefsch weenas biffes nemmu 1 un pufs ohlekti drehbes un ohlekte makfa 1 rub. 50 kop., zit tad makfa biffschu drehbe?

Meiers: Di, Suhkratte kungs, Zus leles refnes kunges, Zus ar pufs otre olette ne-istifet, Sums wajadjes 2 olette, un Zus effet smalkes kunges, Zus nenemset olette par 1 rub. 50 kop., Zus nemset olette par 2 ruble, tas istaif zetre ruble.

Trfis: Klazke, wai dose sawe miete us prezzibe lele pure?

Klazzis: Dose wise Pole semme lihds!

Trfis: U, to Tu runne? wai Lew Pole semme pederr?

Klazzis: Teiffe Lewim: Es zaure gadde ein pa Pole semme par mugur-laufe un andelejes; bet mu til ese pa Kursemme, lai mane snote eet pa Polem; un, tà taf mane meite dabe Pole seme pure.

Skohlmeisters: Kalnin, salki man, no ka zel-tahs pehrkons?

Kalninisch: Pehrkons? — pehrkons — zekahs no mannas wezzahs mahtes kaulleem.

Skohlmeisters: Kà? Ko? — No Lawas wezzahs mahtes kaulleem?

Kalninisch: Sinnams, skohlmeister kungs, tas pateefiba; jo katru reij kad pehrkons bij, wezza mahte fazzija: „Las jau man trihs deenas bij kaulôs mannam.“

Atbildes.

M. Pahtarneekam J. muischâ, Widsemme: Tahdai gohwei, kas flauzohst nestahw, jeb spahrdahs wajaga flapja lakkata us frusta klahst, jeb: Gohwes asti noseen ar schnohri trijas weetâs: augschâ, widdû un appalschâ, bet tà, ka schnohre ahda ne-eegreeschahs. Kad gribb flaukt, tad schnohres jalaisch wakkâ, un gohwe tad flauzohst meerigi stahwehs.

M. Semmdeggam A. muischâ Widsemme. Naw ne kahds brihnums, ka Sums diwas gohtinas krittufchas; slahde gan, bet derrehs tatschu us preefschu par mahzibu. Zuhst man raksteet, ka izgah-juschâ waffarâ weenâ weetâ pa wiffam flitti linnita faufa laika deht augufchi un tapehz gribbejuschichjo plazzi ar diwabm wiffu peenigakajabm gohwim nogannibt. „Peerendel stundu pehz tam, kad labbi bij peepuhlfuschahs, sabta winnas nelabbi bkaut, drehbeht, krittâ gar semmi un bij nohst,“ tà Zuhst schehlodamees man rakstijat. — Kad buhtu tahs diwas gohwis usschkehrufschich, tad arri buhtu atradufschich, ka lohpinneem galka un eekschas gluschi weffelak, bet pirmo mahgu usgreeschobht nelchehligi smirdoscha dwaoscha tur buhtu isfkrehjuse un grahmatastappas farkanas isfkattitohs. Tas nahz zaur tam, ka linnôs, wifs wairak kad tee gattawi naw, giptiga japte rohdahs, no lam siwis kà arri gohwis sprahgst. Kas us preefschu jadarra, to gan sinnaseet.

J. Nosalk.

Atbildedams redaktehrs A. Leitau.